



Amir H. Fallah: «You Can't Teach What you Don't Know», 2021, Acrylic and collage on canvas, 152,4 x 640 x 5cm. Front View

Amir H. Fallah στη γκαλερί Δύο Χωριά

17/9/2021

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΟΡΟΞΕΝΙΔΗ

Η Αλεξάνδρα Κοροξενίδη είδε την έκθεση «You Can't Teach What you Don't Know» του Ιρανοαμερικανού καλλιτέχνη

Τα έργα του ιρανικής καταγωγής, Αμερικανού καλλιτέχνη Amir H. Fallah είναι σε μεγάλο βαθμό μία εξερεύνηση γύρω από το πώς συγκροτείται και προσλαμβάνεται η ιστορία και οι πολιτισμοί και, κατά επέκταση οι προσωπικές και συλλογικές ταυτότητες και η σχέση μας με τον άλλον. Ο προβληματισμός γύρω από την ερμηνεία του άλλου και ο διάλογος με το «ξένο», ειδικότερα έτσι όπως τα διαπλάθει αλλά και τα αντανακλά η οπτική κουλτούρα, τα αντικείμενα στον προσωπικό χώρο του καθενός – δηλαδή τόσο το προσωπικό όσο και το συλλογικό – διατρέχει και την εναρκτήρια ατομική έκθεση του καλλιτέχνη στην Αθήνα από την γκαλερί Δύο Χωριά που έχει επίσης παρουσιάσει την δουλειά του παλαιότερα και στην γκαλερί της Μυκόνου.

Η πολύχρωμη ζωγραφική του που απλώνεται στο πρώτο πλάνο της σύνθεσης, μετωπικά έτσι ώστε τα έργα να «αντικρύζουν» τον θεατή, ενδεχομένως να δημιουργεί μία αίσθηση ευθύνης στον επισκέπτη ως το πόσο ενσυνείδητα και καθαρά, χωρίς προκαταλήψεις προσλαμβάνει τον κόσμο και ως το πόσο καλά γνωρίζει την ιστορία, την σημασία της αλλά και την διαμόρφωσή της από τις κυρίαρχες ιδεολογίες. Ο αλληγορικός τίτλος «You Can't Teach What you Don't Know» είναι χαρακτηριστικός. Υποδηλώνει τα διάφορα ηθικά διδάγματα που ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί στην δουλειά του όχι ηθικοπλαστικά αλλά εμπνεόμενος από τις ιστορίες που οι μεγάλοι διηγούνται στα παιδιά, το ηθικό δίδαγμα ως κατασταλαγμένη σοφία δηλαδή. Οι φράσεις και οι λέξεις που ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί συχνά ως «μπορντούρα» στην ζωγραφική του έτσι ώστε να θυμίζουν τα παραδοσιακά κεντήματα με τις ευχές φέρνοντας έτσι την παράδοση, το παρελθόν και τις συλλογικότητες σε διάλογο με το τώρα, αποτελούν μέρος του ίδιου του έργου και είναι οργανικό τμήμα κάθε έκθεσης του καλλιτέχνη. Επιπλέον, αντανakλούν την εξερεύνηση του καλλιτέχνη γύρω από τις αφηγήσεις, τις προσωπικές αφηγήσεις και αναμνήσεις των ανθρώπων που συναντά και που στην συνέχεια υφαίνει μαζί με παραστάσεις που παραπέμπουν, σε σύμβολα, σε κυρίαρχα αφηγήματα, σε συλλογικότητες και σε διαφορετικούς πολιτισμούς.

Η εξερεύνηση γύρω από το πώς συγκροτείται το νόημα, οι πολιτιστικές προβολές και αξίες δεν είναι καινούρια όμως η ενασχόληση με το πώς οι ατομικές ταυτότητες συνδιαλέγονται με τις συλλογικές είναι απολύτως σύγχρονο. Είναι όμως και ένα ζήτημα ιδιαίτερα προβεβλημένο στην σύγχρονη τέχνη και ίσως για αυτό εν μέρει τετριμμένο.

Εκείνο που γλιτώνει τα έργα του Fallah από την παγίδα του στερεότυπου είναι καταρχήν οι πολύπλευρες αναγνώσεις που προσφέρουν, τα σύνθετα, κρυμμένα και γεμάτα από γρίφους νοήματα που απορρέουν από έρευνα και γνώση. Κάποιες φορές οι συνειρμοί είναι λιγότερο πρωτότυποι αλλά ο θεατής δεν χάνει το ενδιαφέρον του. Ο καλλιτέχνης συγκροτεί τις συνθέσεις του με διαφορετικές αναφορές που εμπλέκουν την υψηλή τέχνη (την αφαίρεση του μοντέρνου κινήματος ή τις αναφορές στην ολλανδική ζωγραφική κυρίως μέσα από τα υφάσματα) με την παράδοση (πχ. τις περσικές μικρογραφίες, τα μοτίβα στα περσικά χαλιά) και τις αναφορές στην μαζική κουλτούρα και την τεχνολογία. Ο συνδυασμός είναι γνώριμο στοιχείο στην σύγχρονη τέχνη αλλά εδώ έχει ενδιαφέρον ο τρόπος που ο καλλιτέχνης συντάσσει αυτές τις αναφορές σε ένα τύπο κανάβου, ένα μωσαϊκό ξεχωριστών αναφορών που δημιουργούν ένα πλέγμα με όρια και διαχωριστικές γραμμές και όρια.

Ο τρόπος αυτός συγγενεύει με τον τρόπο που το σύγχρονο βλέμμα και η προσοχή περνάει από την μία πληροφορία στην άλλη και συναντά διαφορετικές χρονικότητες και ιστορικές περιόδους. Υπάρχει πάντα όμως ένα κέντρο, μία κεντρική δεσπόζουσα σύνθεση που δίνει την αίσθηση μίας τοποθέτησης, ενός ειδικού βάρους και διαφέρει από το κουραστικό, σύγχρονο πνεύμα της αμφισημίας και της σχετικότητας του νοήματος. Συνήθως η κεντρική αυτή σύνθεση είναι ανθρώπινες μορφές – τα έργα του θεωρούνται μία εναλλακτική μορφή προσωπογραφίας – με το πρόσωπο καλυμμένο από ύφασμα, αναφορά στην Μέση Ανατολή που είναι σε όλα τα έργα ισχυρή και προφανώς αντανakλά την προσωπική εμπειρία του καλλιτέχνη ως Ιρανοαμερικανού, αλλά και ενδεικτικό μίας πρόθεσης να αποδοθεί η ατομική ταυτότητα όχι από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ατόμου αλλά από σύμβολα και πολιτιστικές αναφορές (τα αντικείμενα που ο Fallah απεικονίζει είναι τα οικεία αντικείμενα στους ανθρώπους που τα έργα του αναπαριστούν). Το προσωπικό και το συλλογικό έχουν όρια και διαχωριστικές γραμμές, έχουν αυτονομία αλλά ταυτόχρονα αλληλεπιδρούν: άξονες που διατρέχουν όλα τα έργα και είναι γραμμές από μικρές κουκκίδες που θυμίζουν τον πουαντιγισμό ή τα ψηφιακά πίξελ, μοιάζουν με διαδρομές που δημιουργούν σχέσεις ανάμεσα στα αντικείμενα και τα πρόσωπα. Οι χρωματιστές κουκκίδες είναι ίσως μία αναφορά στην αναπαράσταση και στην ζωγραφική, στην απεικόνιση του κόσμου και την πρόσληψή του μέσα από την τέχνη και τον οπτικό πολιτισμό είναι όμως και μία νύξη στον συνδεδεμένο ψηφιακό κόσμο.

Μεταφορικά επομένως, η ζωγραφική του Fallah είναι μία συνάντηση καταρχήν του ίδιου με τους ανθρώπους που συναντά, συζητά και απεικονίζει και στην συνέχεια μία συνάντηση του θεατή με τα πρόσωπα αυτά και τις ιστορίες του, ή – στα έργα που δεν είναι «προσωπογραφίες» – με σύμβολα και αντικείμενα που είναι φορείς ιστοριών και πολιτισμών. Η συνάντηση αυτή είναι ένα παιχνίδι ισορροπιών, επίγνωσης, μία αναμέτρηση με τον ίδιο τον εαυτό μας και όπως κάθε παιχνίδι είναι σοβαρό, αποτελεί πρόκληση αλλά και ευχαρίστηση. Η κλειδαρότρυπα που είναι ένα από τα μοτίβα που ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί στο κέντρο των συνθέσεών του αντανakλά την μαγεία, το μυστήριο και τον πλούτο του κόσμου που βρίσκεται πίσω από τις διαχωριστικές γραμμές. Το κλειδί είναι η ενσυναίσθηση, η αναζήτηση και η ευαισθησία του καθενός που μπορεί να δημιουργήσει μία αίσθηση του ανήκειν και να τον κάνει να δει τον κόσμο πολύχρωμα και πολύπλευρα όπως προτείνουν τα έργα του Fallah. Με αυτήν την έννοια η ζωγραφική του προτείνει μία οπτική στον κόσμο πάνω στον δικό του χάρτη-κάναβο της σύγχρονης εποχής.

Η έκθεση διαρκεί έως 4 Οκτωβρίου . Δύο Χωριά Αθήνα, Μαντζουράκη 16, Π. Ψυχικό. www.diohoria.com